

Sebeple Yaratmak

Allahü teâlânın âdeti şöyledir ki, her şeyi sebeplerle yaratmaktadır. Böylece, madde âlemine ve sosyal hayata düzen vermektedir. Sebepsiz yaratsaydı, âlemdeki bu nizam, bu düzen olmazdı. Mikroplar hastalığa, bulutlar yağmura, güneş hayata, katalizörler birçok kimya reaksiyonlarının hızlanmasına ve hayvanlar, bitkisel maddelerin et, süt, bal hâline gelmelerine, yapraklar organik maddelerin sentezine sebep oldukları gibi, insanlar da, uçak, otomobil, ilaç, elektrik motorlarının ve daha nice şeylerin yapılmasına sebep olmaktadır. Bütün bu sebeplere kuvvet, tesir veren Allahü teâlâdır. İnsanlara fazla olarak akıl ve irade de vermiştir. Sebeplere, vasitalara yaratıcı denmez. (Seadet-i Ebediyye)

Canlı cansız bütün varlıkların bir düzen içinde olduklarını görüyoruz. Her maddenin yapısında, her olayda, her reaksiyonda, hiç değişmeyen nizam, matematik bağlantılar olduğunu öğreniyoruz. Bu düzenleri, bağlantıları, fizik, kimya, astronomi ve biyoloji kanunları diye isimlendiriyoruz. Bu değişmez düzenden faydalanarak, sanayii, fabrikalar kuruyor, ilaçlar yapıyor, aya gidiyor, yıldızlarla, atomlarla bağlantı kuruyoruz. Radyolar, televizyonlar, bilgisayarlar ve internet siteleri yapıyoruz. Mahlûklarda, bu düzen olmasaydı, her şey rastgele olsaydı, bunların hiçbirini yapamazdık. Her şey çarpışır, bozulur, felaketler olurdu. Her şey yok olurdu. Varlıkların düzenli, bağlantılı, kanunlu olmaları, bunların kendiliklerinden, rastgele var olmadıklarını, her şeyin bilgili, kudretli, gören, işiten, dilediğini yapan bir varlık tarafından var edildiklerini göstermektedir. O, dilediklerini var etmekte ve yok etmektedir. Her şeyi var etmeye ve yok etmeye, başka şeyleri sebep yapmıştır. Sebepsiz yaratsaydı, varlıkların birbiri arasında bu düzen olmazdı. Her şey karma karışık olurdu. Onun varlığı da belli olmazdı. Hem de, fen, medeniyet hâsıl olamazdı. (İslam Ahlakı)

Allahü teâlâ varlıkları sebeplerle yaratmasaydı, dünyada hiç düzen olmazdı. Mesela yer çekimi kanunu yaratmasaydı, hiçbir şey yerde duramaz, hepsi havada uçardı. Rabbimiz, suya kaldırma kuvveti vermeseydi, gemiler, balıklar yüzemezdi. Biyoloji kanunlarını yaratmasaydı, çocuk olmazdı. Kimya kanunlarını yaratmasaydı ilaçlar olmazdı, ineğin yediği ot, et ve süt hâline gelmezdi, arı bal yapamazdı. Bunlar gibi daha yüzlerce, binlerce örnek verilebilir.

Kaynak: Dinimizislam.com Sitesi